

ШОСТА МІЖНАРОДНА КОНФЕРЕНЦІЯ «ЕНЕРГІЯ З БІОМАСИ» 14–15 вересня 2010 р., Київ

Організатори конференції:

Інститут технічної теплофізики Національної академії наук України

Науково-технічний центр «Біомаса»

Місце проведення конференції:

Великий Конференц-зал Національної академії наук України (вул. Володимирська, 55).

У роботі конференції прийняли участь понад 180 фахівців з 25 країн світу, з них 46 — з далекого зарубіжжя (Данія, Німеччина, Нідерланди, Швейцарія, Бельгія, США, Японія, Румунія, Австрія, Чехія та інші), 116 — з України, 20 — з країн СНД.

Професійний склад учасників включав представників органів влади, науково-дослідних і навчальних закладів, консультаційних і комерційних фірм, промислових підприємств, суспільних екологічних організацій.

Тематика конференції охоплювала широкий спектр питань, пов'язаних з енергетичним використанням біомаси: ресурси біомаси; дослідження і розвиток біоенергетичних технологій; демонстраційні і комерційні проекти з використанням біомаси; питання законодавства, стратегії розвитку і фінансування біоенергетичних проектів; економічні та екологічні аспекти розвитку технологій виробництва енергії з біомаси.

На конференції було представлено 70 доповідей (61 усна, 9 стендових). Програма включала пленарні виступи, усні і стендові доповіді, дискусії за круглим столом. Програму конференції та додаткову інформацію можна знайти на сайті <http://www.biomass.kiev.ua/conf2010/rus/index.html>

Цілі і задачі:

1. Збільшити рівень інформованості виробничих, дослідницьких, комерційних, інженерних, громадських організацій, а також органів виконавчої і законодавчої влади в Україні про сучасний стан розвитку біоенергетики, техніко-економічні, екологічні і соціальні показники технологій виробництва енергії з біомаси, значення сектору біоенергетики для економіки України.

2. Продемонструвати переваги технологій виробництва енергії з біомаси та визначити оптимальні шляхи заміщення викопних палив, в першу чергу природного газу, біомасою.

3. Викликати інтерес

- ✦ у машинобудівних підприємств і комерційних компаній України до випуску і продажу відповідного устаткування;
- ✦ у потенційних споживачів — до його використання;

- ✦ у дослідницьких організацій — до розширення науково-дослідних робіт у цьому напрямку;
- ✦ в інвесторів — до збільшення обсягів фінансування даного сектора;
- ✦ у виконавчих і законодавчих органів влади — до розробки галузевих/державних програм,

а також механізмів підтримки розвитку біоенергетичних технологій.

4. Сприяти встановленню і розширенню співробітництва між різними організаціями, що працюють в цьому секторі в Україні, а також між українськими і відповідними закордонними компаніями.

РІШЕННЯ

шостої міжнародної конференції «Енергія з біомаси» 14–15 вересня 2010 р., Київ, Україна

Організатори:

Інститут технічної теплофізики НАН України
Науково-технічний центр «Біомаса»

Скорочення споживання природного газу і заміщення традиційних палив відновлюваними джерелами енергії залишаються актуальними проблемами енергетики України. На сьогодні одним з найбільш перспективних відновлюваних джерел енергії є біомаса. Україна має великий потенціал біомаси, доступної для виробництва енергії — близько 30 млн. т у.п./рік. Основними складовими потенціалу є відходи сільського господарства, деревини і, в перспективі, енергетичні культури. Реалізація цього потенціалу на першому етапі до 2015 року може призвести до заміщення 7 млн. т у.п./рік викопних палив (що еквівалентно обсягу 6 млрд. м³/рік природного газу) та зниження викидів парникових газів на 11 млн. т CO_{2-екв.}/рік.

На сьогодні біомаса для виробництва енергії застосовується в Україні, в основному, у вигляді дров, деревної тріски, соломи і лушпиння соняшника (спалювання в котлах). Ростуть обсяги виробництва гранул та брикетів з біомаси (2009 р. — 350 тис. т). Внесок біомаси до загального споживання первинних енергоносіїв становить наразі близько 0,5% (1 млн. т у.п.), тоді як використання всього наявного потенціалу еквівалентно близько 15% загального енергоспоживання.

За останні два роки в Україні відбулося кілька важливих подій, що суттєво вплинули на сектор

біоенергетики. У квітні-травні 2009 року було прийнято два закони стосовно відновлюваних джерел енергії. Перший — Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо сприяння виробництву та використанню біологічних видів палива», №1391-VI від 21.05.2009. Другий — Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про електроенергетику» щодо стимулювання використання альтернативних джерел енергії», № 1220-VI від 01.04.2009. Важливою подією 2010 року стало підвищення цін на природний газ на 50% для житлово-комунального господарства та населення з 1 серпня 2010 року, в результаті чого покращилися економічні передумови для реалізації проектів по заміщенню природного газу біомасою.

Щодо вищеназваних законів, треба відзначити, що через допущені в них помилки та неточності ринок біомаси останні півтора року знаходиться в заблокованому стані. Так, пільги, передбачені законом про біопалива, на практиці неможливо отримати через відсутність відповідної інструкції податкової адміністрації. А біогазові установки не можуть отримати «зелений» тариф на вироблену електроенергію через неточне визначення терміну «біомаса», уведене законом про «зелений» тариф в Закон України «Про електроенергетику».

Фахівці Інституту технічної теплофізики НАН України та інші експерти неодноразово подавали в уповноважені органи свої пропозиції щодо

вдосконалення законодавства в секторі біоенергетики, але вони й досі не прийняті до уваги. Національне агентство України з питань забезпечення ефективного використання енергетичних ресурсів підготувало законопроект, який принаймні частково виправляє існуючі в законах недоліки, але його погодження просувається дуже повільно і важко навіть спрогнозувати, коли цей законопроект буде поданий на розгляд комітетів Верховної Ради України.

Для прискорення розвитку сектору біоенергетики в Україні вважаємо за необхідне:

1. Від імені Конференції звернутися до Комітету Верховної Ради з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки, Національного агентства України з питань забезпечення ефективного використання енергетичних ресурсів, інших профільних міністерств України з пропозиціями щодо внесення поправок та доповнень до таких чинних законів:

В Законі України «Про електроенергетику» рекомендувати:

- ✦ Привести визначення терміну «біомаса» до загальноприйнятих в світовій практиці, що відповідає формулюванню в законі «Про альтернативні види палива».
- ✦ Встановити окремий коефіцієнт «зеленого» тарифу для електроенергії, що виробляється з біогазу, на рівні щонайменше 3,0.
- ✦ Встановити окремий коефіцієнт «зеленого» тарифу для електроенергії, що виробляється з твердих побутових відходів на рівні 2,3.
- ✦ Поширити дію «зеленого» тарифу на сумісне спалювання біомаси з традиційними видами палива без обмеження частки біомаси в суміші палив. При цьому встановити коефіцієнт «зеленого» тарифу для частки електроенергії, що виробляється з біомаси, на рівні 2,0.

В Законі України «Про альтернативні види палива» рекомендувати:

- ✦ Розширити визначення термінів «виробник біопалива» та «біопалива» наступним чином (доповнення виділено курсивом):

«біологічні види палива (біопаливо) — тверде, рідке або газове паливо, виготовлене з біо-

логічно відновлювальної сировини (біомаси) або безпосередньо у вигляді цієї сировини, яке може використовуватися як паливо або компонент інших видів палива»

«виробник біопалива — суб'єкт господарської діяльності, що безпосередньо виробляє біопаливо з біомаси, або діяльність якого призводить до утворення біомаси, що використовується безпосередньо як паливо»

- ✦ Доповнити коди УКТ ЗЕД обладнання, на яке поширюються пільги при ввезенні його та митну територію України, спеціальними кодами для двигунів внутрішнього згорання, що працюють на біогазі та рідких біопаливах, та частин до них.

В Законі України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» рекомендувати:

- ✦ Відмінити ліцензію на виробництво та зберігання біогазу та рідкого палива з біомаси.

2. Кабінету Міністрів України визначити єдиний державний орган для координування діяльності в секторі біоенергетики.

3. Розробити державну програму розвитку біоенергетики і затвердити її в найкоротший термін.

4. Кабінету Міністрів України передбачити реалізацію технічно-досяжного потенціалу енергії із біомаси у заходах до Державної науково-технічної програми розвитку та використання відновлюваних джерел енергії в Україні до 2030 року.

5. Розробити і затвердити План дій по біомасі для України. Рекомендуємо включення до Плану дій таких цілей по внеску біомаси до загального енергоспоживання:

Рік	2010	2015	2020	2025	2030
Частка біомаси в загальному енергоспоживанні України	0,5 %	2,5 %	5 %	7,5 %	10 %

План дій по біомасі має також містити конкретні цілі по обсягах виробництва теплової і електричної енергії з біомаси. Обов'язковість виконання поставлених цілей має бути забезпечена на законодавчому рівні.

6. Вважаємо також за доцільне:

- ✦ Встановити покупцю біоенергетичного обладнання державну субсидію у розмірі до 20% вартості обладнання. Субсидія надається після офіційного уведення обладнання в експлуатацію.
- ✦ Звільнити біомасу, призначену для використання в якості палива та сировини для виробництва біопалив, від ПДВ в операціях купівлі-продажу.
- ✦ В найкоротший термін розробити та затвердити інструкцію податкової адміністрації для можливості практичної реалізації пільг, передбачених Законом України «Про внесення змін до деяких законів України щодо

сприяння виробництву та використанню біологічних видів палива».

7. Конференція підтримує якомога швидку розробку та затвердження Стратегії національної екологічної політики України на період до 2020 року.

8. Конференція підтримує впровадження в Україні механізмів для забезпечення сталого виробництва біомаси та біопалив.

Голова конференції,
директор Інституту технічної
теплофізики НАН України,
академік НАН України

А.А. ДОЛІНСЬКИЙ